

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI

AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2018

Sayı 63

İçindekiler

Yönetici Özeti-Küresel Ekonomi	1
Yönetici Özeti-Türkiye Ekonomisi	2
Küresel Ekonomideki Gelişmeler	3
Dünya Ekonomisi	3
ABD	4
Euro Bölgesi-AB	4
Almanya	5
İngiltere	5
Japonya	6
Çin	7
Hindistan	7
Güney Kore	8
Brezilya	8
Rusya	9
İmalat PMI İncelemesi - Haziran 2018	10
Döviz Kurları İncelemesi - Haziran 2018	11
Teknoloji Gündemi	12
Türkiye'deki Güncel Ekonomik Gelişmeler	13
Enflasyon-Haziran 2018	13
Sanayi Üretim Endeksi-Mayıs 2018	14
Hane Halkı İşgücü Verileri-Nisan 2018	15
Kapasite Kullanım Oranı-Haziran 2018	16
Ödemeler Dengesi-Mayıs 2018	17
Güven Endeksleri ve Bütçe	18
Dış Ticaret Verileri-Mayıs 2018	19
Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: Türkiye	20
Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: İzmir	21
Ülke İncelemeleri XXXI: Gana Cumhuriyeti	22

**YÖNETİCİ
ÖZETİ****KÜRESEL EKONOMİ**

- Giderek yaygınlık kazanan dış ticaret savaşları, küresel ekonomi gündeminin en önemli maddesi olmaya devam ediyor. ABD'nin dış ticarete ek vergi uygulamalarını Çin'den sonra AB, Rusya, Türkiye, vb. ülkeler çapında yaygınlaştırması, belirsizliklerin ve endişelerin artmasına sebep oldu.
- Ticaret savaşlarının da etkisiyle, gelişen piyasa hisseleri ve para birimleri 2018 yılı ikinci çeyreğinde son üç yılın en sert düşüşünü kaydetti.
- Dolar küresel ölçekte değer kazancını sürdürüyor. ABD'li yatırım bankası Morgan Stanley, Dolar'daki dalgalanmanın yılın üçüncü çeyreğinde zirve yapacağı öngörüsünde bulundu.
- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standard&Poor's (S&P), ABD ekonomisinin dirençli olduğunu ifade ederek kredi notu ve görünümünü teyit etti.
- İngiltere'de politik krize sebep olan Brexit sürecinin ülke ve bölge ekonomisine olan olumsuz etkilerinin derinleşmesinden korkuluyor. AB Komisyonu, Brexit sürecini ve süregelen diğer belirsizlikleri gerekçe göstererek, AB'nin ekonomik büyüme tahminini 2018 için yüzde 2,3'den yüzde 2,1'e düşürdü.
- AB ekonomisinin lokomotifi konumundaki Almanya'da sanayi üretiminin, yüzde 2,6 ile 6 ayın en büyük yükselişini kaydetmesi, ekonominin istikrar kazandığı yönünde sinyal verdi.
- Japonya'da Mayıs ayı cari dengesi beklentilerin üzerinde gerçekleşerek, Haziran 2014'ten bu yana her ay cari fazla verme eğilimini devam ettirdi.
- Moody's, Çin'in kredi profilinin yapısal zorluklara rağmen dirençli olduğunu ifade ederek, kredi notunu ve görünümünü teyit etti.
- Hindistan dünyanın en büyük ekonomileri sıralamasındaki yükselişini sürdürüyor. Dünya Bankası 2017 GSYİH sıralamasında Hindistan'ın Fransa'yı geçerek dünyanın en büyük 6. ekonomisi olduğunu açıkladı.
- Brezilya'da ekonomik toparlanma eğilimlerine rağmen, çift haneli işsizlik oranının devam etmesi, yeni adımlar atılmasını gerektiğini kılıyor.
- Rusya'ya yönelik ekonomik yaptırımlarda takvim uzuyor. AB'nin, Rusya'nın belirli sektörlerine yönelik uygulanan ekonomik yaptırımlarını 31 Ocak 2019'a kadar uzatma kararı almasının ardından, Rusya da aynı şekilde AB'ye yönelik yaptırımların tarihini uzattı.

**YÖNETİCİ
ÖZETİ****TÜRKİYE EKONOMİSİ**

- **Enflasyon Oranı;** 2018 yılı Haziran ayı enflasyon oranı; yıllık TÜFE’de %15,39, Yİ-ÜFE’de %23,71 oranında gerçekleşti. Bir önceki aya göre TÜFE’de %2,61 oranında ve Yİ-ÜFE’de %3,03 oranında artış yaşandı.
- **İşsizlik Oranı;** 2018 yılı Nisan ayı işsizlik oranı geçen yılın aynı ayına göre 0,9 puan azalışla %9,6 oranında gerçekleşirken, istihdam edilen kişi sayısı 852 bin kişi arttı ve işsiz sayısı 201 bin kişi azaldı. İşsizlik oranı; erkeklerde %8,3 kadınlarda %12,3 oranında kaydedildi.
- **Sanayi Üretim Endeksi;** 2018 yılı Mayıs ayında yıllık bazda %6,4 oranında artarken, Kapasite Kullanımı 2018 yılı Haziran ayında, bir önceki aya göre 0,4 puan artarak %78,3 seviyesinde gerçekleşti.
- **Dış Ticaret Açığı;** 2018 yılı Mayıs ayında, geçen yılın aynı dönemine göre %5,7 oranında artarak 7,8 milyar Dolar, ihracat, %5,3 oranında artarak 14,3 milyar Dolar, ithalat da %5,5 oranında artarak 22,1 milyar Dolar seviyesine ulaştı.
- **Cari İşlemler Açığı;** 2018 yılı Mayıs ayında geçen yılın aynı ayına göre, %9,6 artarak 5,9 milyar Dolar ile piyasa beklentilerinin üzerinde gerçekleşti.
- **Bütçe;** 2018 yılı Ocak-Haziran döneminde 46,1 milyar TL açık verdi. Bütçe gelirleri %18,2 oranında artarak 353,6 milyar TL, bütçe giderleri ise %23,2 oranında artarak 399,7 milyar TL olarak kaydedildi.
- **Güven Endeksleri;** 2018 yılı Haziran ayında, Reel Kesim Güven Endeksi 5,3 puan azalışla 104,6, Tüketici Güven Endeksi, %0,6 oranında artarak 70,3 kaydedilirken, Ekonomi Güven Endeksi %3,3 oranında azalarak 90,4 seviyesinde gerçekleşti.
- **PMI ve CDS;** 2018 yılı Haziran ayında İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) 46,8 düzeyine yükselirken, CDS ise 298 değerinde kaydedildi.
- **Kredi Notu;** Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu FITCH, Türkiye’nin kredi notunu BB+’dan BB’ye düşürdü, görünümü ise, “durağan”dan “negatif”e çevirdi.

KÜRESEL EKONOMİDEKİ GELİŞMELER

DÜNYA EKONOMİSİ

Dünya ekonomisi, şiddetlenen ticari savaşlar odağındaki belirsizlikler ve risklerle mücadele etmeye devam ediyor. ABD ile Çin arasında dış ticarete getirilen karşılıklı kısıtlama ve ek vergi uygulamalarının küresel GSYİH'ı olumsuz yönde etkileyebileceği endişesi, söz konusu kısıtlamaların diğer ülkelere yayılmasıyla daha da güçlendi. Çin ve AB başta olmak üzere pek çok ülkeyle ticaret kısıtlamasına giden ABD Başkanı Donald Trump, diğer taraftan İran'dan petrol ithalatının da durdurulması yönünde girişimlerde bulunuyor. Bu bağlamda, ticaret savaşlarının derinlik kazanarak küresel makroekonomik dengeleri bozabileceği yönündeki endişeler artıyor.

Gelişen piyasa hisseleri ve para birimleri 2018 yılı ikinci çeyreğinde son üç yılın en sert düşüşünü kaydetti. Uzmanlar söz konusu düşüşün ticaret savaşı endişelerinin gelişen piyasaları olumsuz etkilemesinin bir sonucu olduğuna dikkat çekiyor. Benzer şekilde yatırımcılar da yükselen küresel korumacılık hareketlerinden ve politik risklerden olumsuz etkileniyor.

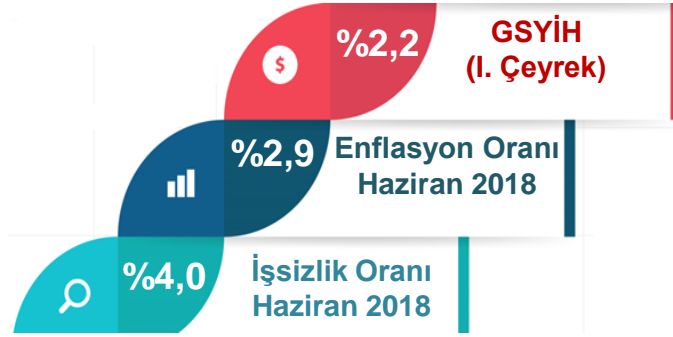
Petrol fiyatları dalgalı seyrini sürdürüyor. OPEC tarafından yaklaşık bir yıl önce başlayan üretim kısıtlamaları, stokların son beş yılın ortalamasının altına düşmesini sağlarken, fiyatların da varil başına 73 Dolar'ın üzerine çıkmasını sağladı. Buna karşın, konjonktürel fiyat değişiklikleri de gözlenebiliyor. Artan ticaret savaşı endişeleri ve Libya'da bazı limanlarda durdurulan petrol sevkiyatının yeniden başlayacağını belirtilmesi, ham petrol fiyatlarının Temmuz ayının başında yüzde 5'den fazla düşüş kaydetmesine sebep oldu.

ABD'li yatırım bankası Morgan Stanley ekonomistleri Dolar'daki dalgalanmanın yılın üçüncü çeyreğinde zirve yapacağı öngörüsünde bulunarak gelişen piyasa para birimleri tahminlerini aşağı yönlü revize etti. Ekonomistler, küresel likidite koşullarının sıkılaşması ve risk iştahının zayıflaması sebebiyle dördüncü çeyrek için Euro/Dolar tahmini 1,26'dan 1,15'e; Sterlin/Dolar tahminini ise 1,37'den 1,30'a çekti.

ABD

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, ABD'nin Çin üzerinde, teknoloji alanında getirdiği ek ticari kısıtlamalar konusunda uyarıda bulundu. Moody's tarafından yapılan açıklamada, teknolojik olarak ileri ürünler üzerindeki ihrac kısıtlamalarının, Çin ile yoğun biçimde ilişkisi olan belli başlı ABD endüstrilerinde ciddi olumsuzluklara sebep olabileceği belirtildi. Söz konusu kısıtlamaların devam etmesi halinde yatırım, finansal koşullar ve uzun vadede büyüme olumsuz etkilenebilir.

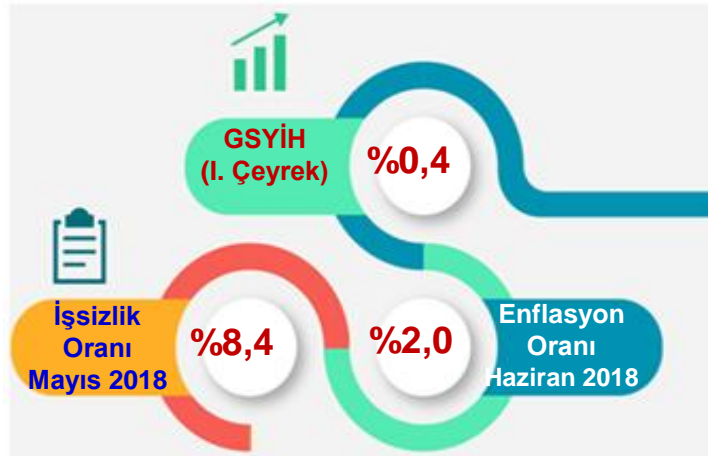

Bir diğer uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu olan Standard&Poor's (S&P), ABD'nin kredi notunun teyit edildiğini duyurdu. S&P yaptığı açıklamada, ABD ekonomisinin dirençli ve çeşitliliğe sahip olduğunu vurgulayarak kredi notunun "AA+" seviyesinde teyit edildiğini ve görünümünün durağan olduğunu belirtti. Bununla birlikte, yüksek kamu borcunun ve artan bütçe açığının yarattığı belirsizliklerin ülkenin kredi notu açısından zorlayıcı olduğuna dikkat çekildi. Daha etkili kamu politikaları görülmesi durumunda ise ülkenin kredi notunun yükseltilebileceği vurgulandı. Ticaret savaşları Amerikan Merkez Bankası (FED) uzmanlarını da endişelendiriyor. Kamuoyu ile paylaşılan FED toplantı tutanaklarında üyelerin, ticaret politikasında belirsizlik ve riskin yoğunlaşmasından kaygı duyduğu ortaya çıktı. Pek çok FED üyesi dış ticarete ilişkin belirsizlik ve risklerin iş dünyasının beklentileri ve yatırım harcamaları üzerinde olumsuz etkisi olabileceğini düşünüyor. Bununla birlikte, orta vadede yüzde 2 hedefini karşılaması beklenen enflasyonla, kademeli faiz artışına devam edeceği öngörüsü korunuyor.

Euro Bölgesi - AB

AB Komisyonu, gerçekleştirdiği güncel açıklamada AB'nin ekonomik büyüme tahminini 2018 için yüzde 2,3'den 2,1'e düşürdü. Söz konusu aşağı yönlü revizyona gerekçe olarak küresel yaygınlık kazanmaya başlayan ticari savaşlar, jeopolitik belirsizlikler, siyasi gerilimler ve Brexit süreci gerekçe gösterildi. Euro Bölgesi işsizlik oranı, Mayıs ayında önceki aya göre bir değişiklik göstermeyerek yüzde 8,4, AB genelinde ise yüzde 7,0 düzeyinde gerçekleşti. Böylece işsizlik, son 10 yılın en düşük seviyesinde kalmaya devam etti.

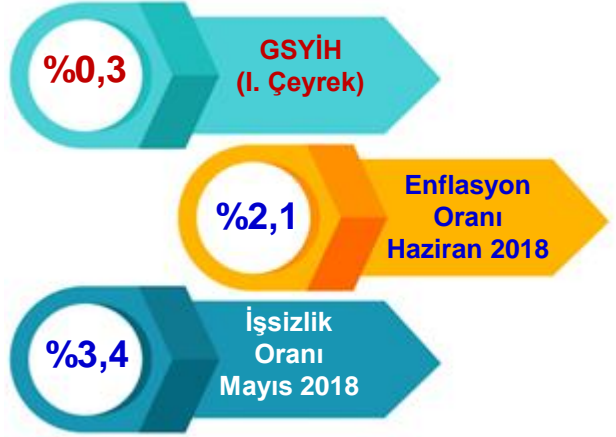
Bölge ekonomisi hakkında bir diğer makroekonomik göstergesi olan ekonomik güven ise, Haziran'da 112,3'e değerine gerileyerek düşüş eğilimini ardı ardına altıncı aya taşıdı. Benzer şekilde tüketici güveni de sekiz ayın en düşük seviyesine geriledi. Güven endekslerinin düşüşünde ekonominin görünümüne ilişkin endişeler, ticaret savaşlarının yarattığı gerginlikler ve yükselen petrol fiyatları etkili oluyor.

Dolar'ın küresel ölçekte değer kazandığı bir dönemde, Avrupa Merkez Bankası'nın (AMB) faiz politikalarına ilişkin atacağı adımlar giderek daha çok önem kazanıyor. Faiz artırımının zamanlamasına ilişkin öngörüler 2019'u işaret ederken, bazı AMB üyeleri, 2019'un geç bir tarih olacağını öne sürüyor. AMB'nin parasal teşvik politikasına son vermedeki eğilimi yönünde şekillenecek olan faiz artırımının en erken bir yıl sonra gerçekleşmesi bekleniyor. AB'nin Japonya ile imzaladığı Ekonomik İşbirliği Anlaşması, pek çok üründe gümrük vergilerinin tamamen kaldırılmasını ve ticareti kolaylaştıracak yeni bir süreci işaret etmektedir.

ALMANYA

Almanya'da Mayıs ayı fabrika siparişlerinde yılın ilk yükselişi gözlenirken, aynı dönemde sanayi üretimi, beklentilerin oldukça üzerinde gerçekleşerek aylık yüzde 2,6 ile 6 ayın en büyük yükselişini kaydetti. Böylece AB ekonomisinin lokomotifi konumundaki Almanya'nın istikrar kazandığı yönündeki öngörüler güçlendi. Bir diğer olumlu gelişme olarak işsiz sayısı Haziran ayında üst üste 12. kez düşerek yüzde 5,2 ile rekor düşük düzeyde kalmaya devam etti.

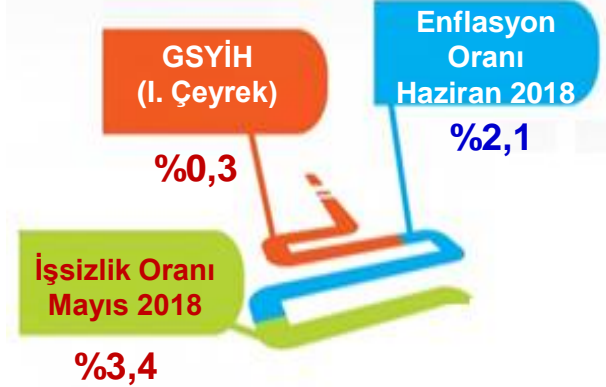
Aynı dönemde enflasyon ise beklentilere uygun olarak yıllık yüzde 2,1 düzeyine geriledi. Hizmet sektörü fiyatlarındaki gerileme enflasyonu yavaşlatırken, yüksek enerji fiyatları bu artışı dengeledi. Söz konusu olumlu gelişmelere karşın, güven endeksleri düşük seyrini koruyor. Almanya'da IFO iş dünyası güven endeksi 101,8 düzeyine gerileyerek bir yıldan uzun bir sürenin en kötü değerini aldı. Benzer şekilde yatırımcı güveni, 2012'den bu yana en düşük seviyesine indi. Sanayideki iyileşme göstergelerine rağmen, güven endekslerindeki gerileme, ticaret savaşlarının etkisinin beklenenden daha kötü olduğuna işaret ediyor.

İNGİLTERE

İngiltere, Brexit sürecinin yarattığı politik krizle gündemde.

İngiltere hükümetin önemli üyelerinin AB'den yumuşak bir şekilde çıkma yönündeki planları protesto ederek istifa etmeleri ciddi bir krizin patlak vermesine sebep oldu. Bu açıdan, İngiltere'nin AB'den ayrılış stratejisinde değişikliğe gitmesi bekleniyor. Çıkış yolu arayışlarında gündeme gelen son strateji ise dış ticarete konu mallar için serbest ticaret bölgesi teklif edilmesi oldu. Sürecin devamında, iki büyük güç arasında uzlaşının sağlanması giderek daha çok önem kazanıyor.

İngiltere'de yapılan bir araştırma Brexit sürecinin iş dünyasını da olumsuz etkilediğini ortaya koydu. Şirketler Brexit'in yarattığı politik riski, ülkenin mali istikrarı üzerindeki en büyük tehdit olarak görüyor. Politik riskleri ise jeopolitik risk ve siber saldırı riski izledi.

İngiltere Merkez Bankası (BOE) Başkanı Mark Carney, Brexit sürecinin yarattığı sıkıntılara rağmen, İngiltere ekonomisinin performansına olan inancının kuvvetli olduğunu belirtti. İlk çeyrekte kaydedilen düşük performanslı büyümenin ağırlıklı olarak mevsim şartlarından kaynaklandığını ifade eden Carney, son ekonomik verilerin toparlanmaya işaret ettiğini söyledi. Uzmanlar İngiltere Merkez Bankası Başkanının söz konusu açıklamalarının Ağustos ayında olası bir faiz artırım kararı anlamına gelebileceğine inanıyor.

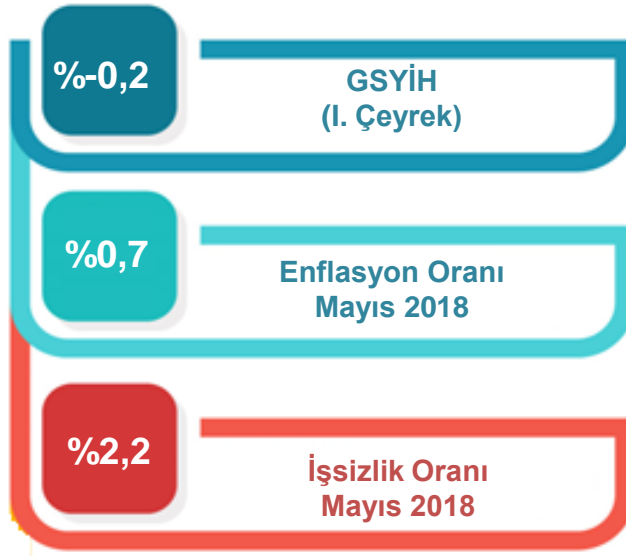
JAPONYA

Japonya'nın küresel ticaretteki hakim rolü giderek daha çok ön plana çıkıyor. Ülkede cari denge Mayıs ayında beklentilerden daha olumlu düzeyde gerçekleşerek 17,6 milyar Dolar fazla verdi. Böylece Japonya, Haziran 2014'ten bu yana her ay cari fazla kaydetme seyrini sürdürdü. Aynı dönemde enflasyon ise beklentiyi karşılayarak yıllık yüzde 0,7 düzeyinde gerçekleşti.

Ülkede makine siparişleri, özellikle metal sektöründeki zayıflayan talebin etkisiyle Mayıs ayında bir önceki aya göre yüzde 3,7 geriledi. Ancak, uzmanlar gerilemenin dönemsel olduğunu ve uzun vadede makina siparişlerinin dengede olduğu görüşünü koruyor.

Bir diğer önemli gösterge olan perakende fiyatları Haziran'da yıllık bazda yüzde 2,8 oranında artış kaydetti. Bu yıl içerisindeki en yüksek düzeyde gerçekleşen artışta artan enerji maliyetleri etkili oldu.

GELİŞMEKTE OLAN EKONOMİLER

ÇİN

Çin, ABD yönetiminin 34 milyar dolar değerindeki 800'den fazla ithalat ürününe yüzde 25 ek gümrük vergisi uygulamaya resmen başlamasının ardından ABD ürünlerine misilleme tarifelerinin yürürlüğe girdiğini duyurdu. ABD Başkanı Trump ise ek vergi uygulamalarının yeni ürün kalemleri bazında da devam edebileceğini belirtti. Ticaret savaşlarına ilişkin değerlendirmede bulunan Çin Dış İşleri Bakanı Lu Kang, ABD'nin attığı adımların adil olmadığını ve ülkenin Dünya Ticaret Örgütü kurallarını ihlal ettiğini belirtti.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Çin'in kredi profilinin yapısal zorluklara rağmen dengeli bir durumda olduğunu belirtti. Açıklamada, kredi profiline dair önemli unsurlar arasında sayılan yurt içi tasarrufların büyüklüğü ve döviz rezervlerinin yeterli olduğu belirtildi. Bununla birlikte, Çin ekonomisinin büyüklüğü ve direnci sayesinde şoklara karşı kapasitesinin güçlü olduğu da belirtilen açıklamada, kredi notunun "A1" seviyesinde, görünümünün de durağan olduğunu bildirildi.

Çin'de Haziran ayı tüketici enflasyonu yıllık yüzde 1,9 artış kaydederek beklentileri karşıladı. Aynı dönemde üretici fiyatları ise yıllık yüzde 4,7 oranında gerçekleşerek yüzde 4,5'lik beklentiyi aştı.

HİNDİSTAN

Hindistan'ın Dünya Bankası'nın güncel olarak açıkladığı ekonomik büyüklük sıralamasında Fransa'yı geçerek dünyanın en büyük 6. ekonomisi sıralamasına yükseldiği açıklandı. 2017 verileri itibarıyla 2,6 trilyon Dolar'lık GSYİH yaratan Hindistan'ın, yakın gelecekte Çin'in ekonomik büyüklüğünü yakalayıp, dünyada ilk üç ekonomiden biri olacağı öngörüsü güçleniyor.

Hindistan'da enflasyon, hedeflerin üzerinde seyretmeye devam ediyor. Perakende enflasyonu Haziran'da yüzde 5,0 oranında gerçekleşerek son 5 ayın en yüksek değerini aldı. Beklentilerin üzerinde gerçekleşen enflasyonda artan petrol fiyatları ve Rupee'deki değer kaybı etkili oldu. Hindistan Merkez Bankası'nın orta vadeli hedefi olan yüzde 4,0'den saparak yüksek seyreden enflasyon, para istikrarı üzerinde de baskı oluşturuyor.

GÜNEY KORE

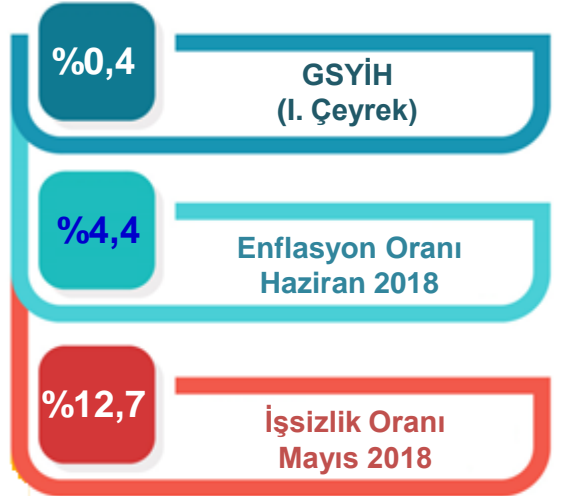
Güney Kore Merkez Bankası, güncel para politikası kurulu toplantısında faiz oranını değiştirmeyerek yüzde 1,50 düzeyinde sabit tuttu. Beklentilere uygun gerçekleşen kararın oybirliğiyle alınmaması, Banka içinde tartışmalara sebep oldu.

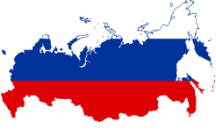
ABD-Çin ticaret savaşı, Asya'nın en büyük ekonomilerinden olan Güney Kore'yi de olumsuz etkiliyor. Merkez Bankası, ticaret savaşının muhtemel olumsuz etkilerini dikkate alarak, 2018 yılı büyüme tahminini yüzde 3,0'dan yüzde 2,9'a revize etti. Ticaret savaşlarının bu ölçüde derinleşmesinin sürpriz olduğunu ifade eden Merkez Bankası, sürecin bu eğilimde devam etmesi halinde 2019 yılı büyümesinin de ancak yüzde 2,8 ile sınırlı kalacağını belirtti.

BREZİLYA

Brezilya Merkez Bankası, güncel para politikası kurulu toplantısında faizlerde değişikliğe gitmeyerek yüzde 6,50 düzeyinde sabit tuttu. Merkez Bankası beklentilere uygun gerçekleşen kararın oybirliğiyle alındığını açıkladı.

Brezilya'nın Mart-Mayıs dönemini kapsayan üç aylık işsizlik oranı, bir önceki üç aylık sürece göre önemli bir değişiklik göstermeyerek yüzde 12,7 düzeyinde gerçekleşti. Ekonomik toparlanma eğilimlerine rağmen çift haneli işsizlik oranının devamı, yapısal işsizliğe işaret ediyor ve önemli bir makroekonomik sorun olarak ön plana çıkıyor.

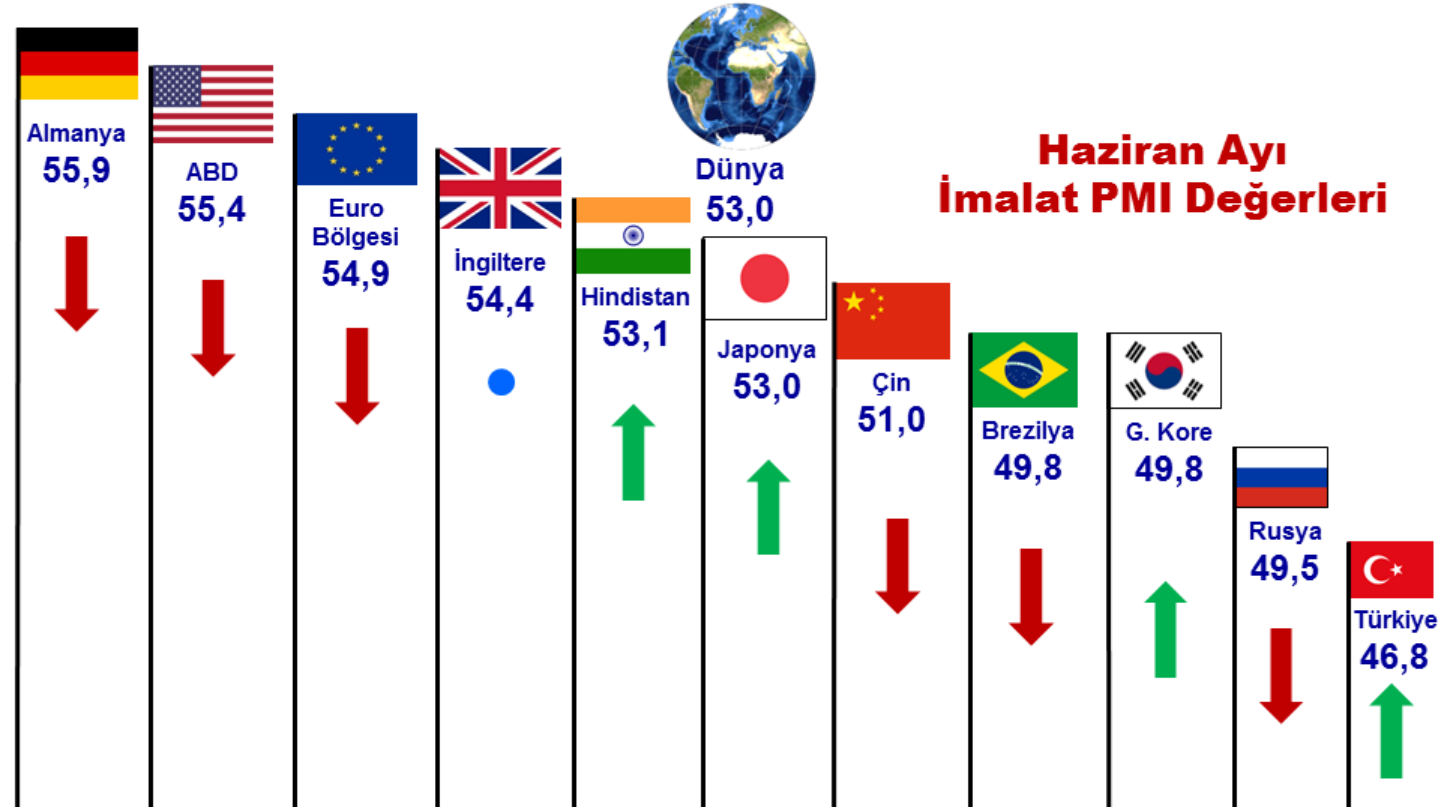
RUSYA

Rusya, ABD'nin başlattığı ticaret savaşlarına dahil oldu. ABD'nin Rus çelik alüminyum ithalatına ek gümrük vergisi uygulaması sebebiyle, kısa sürede 537 milyon Dolar zarar kaydeden Rusya ekonomisi, ABD'ye misillemeyle karşılık verdi. Misilleme kapsamında ABD'den ithal edilen yol yapım ekipmanı, petrol ve gaz ekipmanı, metal işleme enstrümanları ve sondaj ekipmanı ve fiber optik malzemelere yönelik vergiler yüzde 25 ile 40 arasında yükseltildi. AB'nin, Rusya'nın belirli sektörlerine yönelik uygulanan ekonomik yaptırımlarını 31 Ocak 2019'a kadar uzatma kararı almasının ardından Rusya da aynı şekilde AB'ye yönelik yaptırımların uzatılması kararı aldı. Söz konusu gelişme kapsamında, Rusya ve Batı dünyası arasındaki ekonomik ve politik ilişkilerin yakın gelecekte gergin seyrini sürdüreceği anlaşılıyor.

%1,3**GSYİH
(I. Çeyrek)****%2,3****Enflasyon Oranı
Haziran 2018****%4,7****İşsizlik Oranı
Mayıs 2018**

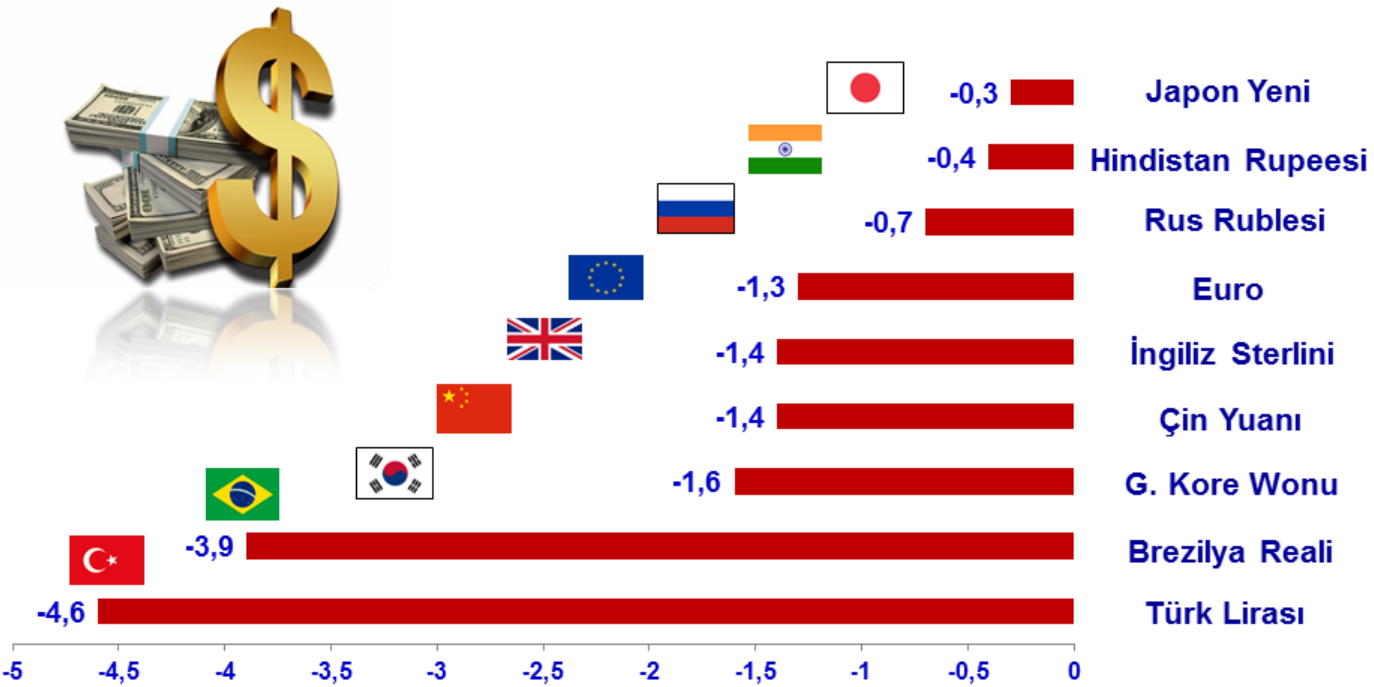
İMALAT PMI İNCELEMESİ (Haziran 2018)

- Haziran ayı İmalat PMI endeksinde, global endeks bir önceki aya göre önemli bir değişiklik göstermeyerek 53,0 değerini alırken, Almanya ve ABD liderliğini korudu.
- Almanya ve Euro Bölgesi'nde son 18 ayın, ABD'de ise son 4 ayın en düşük değeri kaydedildi.
- Hindistan 2018'in başından beri en güçlü görünümünü sergiliyor.
- En düşük imalat PMI değerleri Rusya ve Türkiye yer almaya devam etti.

DÖVİZ KURLARI İNCELEMESİ (HAZİRAN 2018)

- Haziran ayında Dolar küresel ölçekte değer kazancını sürdürdü. Dolar karşısında en çok değer kaybeden para birimleri Türk Lirası ve Brezilya Real'i olmaya devam etti.

TEKNOLOJİ GÜNDEMİ

- Yapay zeka yazılımlarının röntgen çekimlerine boyut ve dokulara göre sınıflandırma ve renklendirme yeniliği getirerek, tıbbi görüntüleme teknolojilerine çağ atlatacağı açıklandı. Mevcut röntgen teknolojileri, kırığı saptayabilse de çevresindeki deformasyon hakkında detaylı bilgi veremezken; yapay zekalı röntgen teknolojisi kemikteki ve çevresindeki her türlü küçük detayı teşhis etmeyi kolaylaştırıyor.

- Çin'li Baidu firması, sürücüsüz araç teknolojisini toplu ulaşıma taşımaya hazırlanıyor. Çalışmalar kapsamında dördüncü seviyede otonomiye sahip küçük otobüslerin seri üretimine başladı. Çalışmalar sonucunda, Japonya ve başka ülkelerde de sürücüsüz otobüslerin devreye sokulması planlanıyor.

- Elektrikli otonom araçlarla ilgili teknolojiler ilerlemeye devam ediyor. Cambridge Üniversitesi'nde gerçekleştirilen bir araştırmada; yazılan algoritma sayesinde arabanın kendi kendini çalıştırması ve aynı şekilde 20 dakika boyunca gitmesi sağlandı.
- ABD'nin California eyaletinde pilot ehliyetine gerek duyulmadan kullanılabilmesi belirtilen uçan araba tanıtıldı. Opener şirketinin geliştirdiği uçan araba BlackFly, saatte 100 kilometre hızla 40 kilometre yol alabiliyor.
- Sosyal medya devi Facebook, yapay zeka konusundaki yatırımlarını sürdürüyor. Şirketin, bu alanda yaptığı son hamle, Bloomsbury AI isimli şirketi satın almak oldu. Merkezi İngiltere'nin başkenti Londra'da olan Bloomsbury AI, özdevinimli öğrenme üzerinde faaliyet gösteriyor.
- Samsung dünyanın en büyük telefon fabrikasını Hindistan'da faaliyete geçirdi. Hindistan Başbakanı Narendra Modi ve Güney Kore Devlet Başkanı Moon Jae-in'in katılımlarıyla açılan fabrika, Hindistan'ın başkenti Delhi'nin yakınlarındaki Noida şehrinde. Fabrikada yılda 120 milyon akıllı telefon üretilmesi ve yeni akıllı telefonların geliştirileceği belirtildi.
- Türkiye'de insansız hava araçlarının (İHA) sürü olarak hareket edebilme yeteneğine sahip olması amacıyla çalışmalar devam ediyor. Çalışmalar kapsamında son olarak, havada akıllı görev değişimi yapabilen drone geliştirildi. Ankara Teknopark'ta geliştirilen ve Trogon adı verilen yeni teknoloji, mevcut insansız hava aracı sistemlerinden farklı olarak havada akıllı görev değişimi yapabiliyor.

ENFLASYON HAZİRAN 2018

TÜRKİYE'DEKİ GÜNCEL EKONOMİK GELİŞMELER

	TÜFE		Yİ-ÜFE		YD-ÜFE	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Yıllık (%)	10,90	15,39	14,87	23,71	21,98	35,33
Yıllık Ort. (%)	9,36	11,49	9,98	16,57	15,11	22,84
Aylık (%)	-0,27	2,61	0,07	3,03	-0,14	3,44

Kaynak: TÜİK

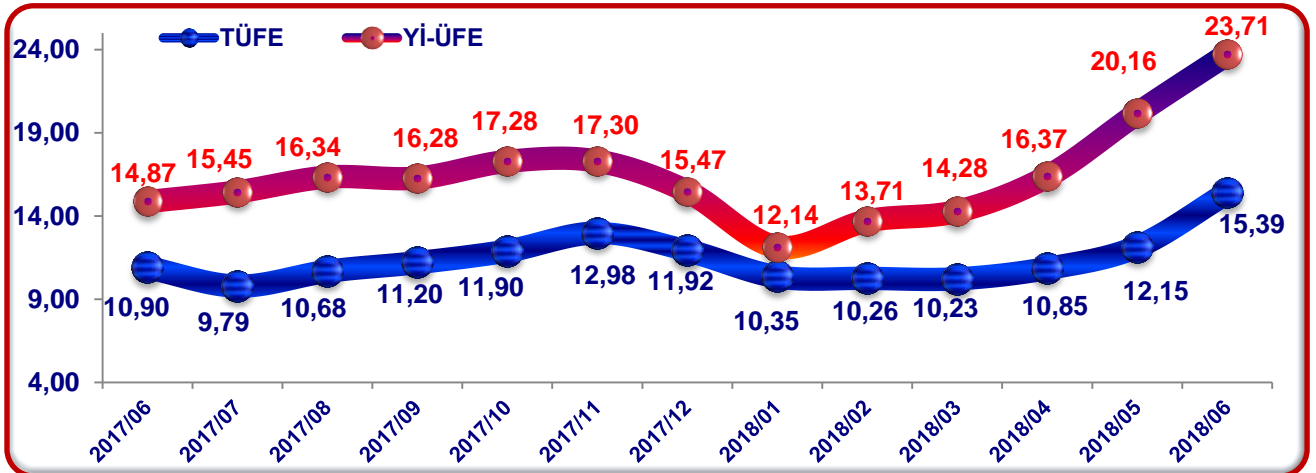
Enflasyon oranı; 2018 yılı Haziran ayında yıllık TÜFE'de %15,39, Yİ-ÜFE'de %23,71 oranında gerçekleşti. Bir önceki aya göre TÜFE'de %2,61 oranında ve Yİ-ÜFE'de %3,03 oranında artış yaşandı.

Yıllık en yüksek artış TÜFE'de %24,26 ile ulaştırma grubunda gerçekleşti. Ayrıca TÜFE'de bir önceki yılın aynı ayına göre; ev eşyası %18,91, gıda ve alkolsüz içecekler %18,89, çeşitli mal ve hizmetler %16,79 ve lokanta ve oteller %13,30 ile en çok artışın olduğu diğer gruplar olarak dikkat çekti.

İstatistiki bölgelere göre yapılan ayırmda; İzmir'de TÜFE, bir önceki yılın aynı ayına göre %15,90 ve on iki aylık ortalamalara göre %12,42 oranında artış gösterdi.

Yİ-ÜFE alt kalemleri bazında bir önceki aya göre; sanayinin dört sektöründen madencilik ve taşocakçılığı sektörü %2,44 oranında, imalat sanayi sektörü %3,16 oranında, elektrik ve gaz sektörü %1,97 oranında ve su sektörü %1,20 arttı. Yıllık bazda imalat sanayideki artış, genel artışın da üstünde %24,10 oldu.

Yıllık Değişim Oranları (%)

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

MAYIS 2018

Arındırılmamış Sanayi Üretim

Endeksi; bir önceki yılın aynı ayına

göre 2018 yılı Mayıs ayında %7,0 oranında, takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi yıllık bazda %6,4 oranında yükseldi.

Toplam Sanayi

Madencilik ve taşocakçılığı

İmalat Sanayi

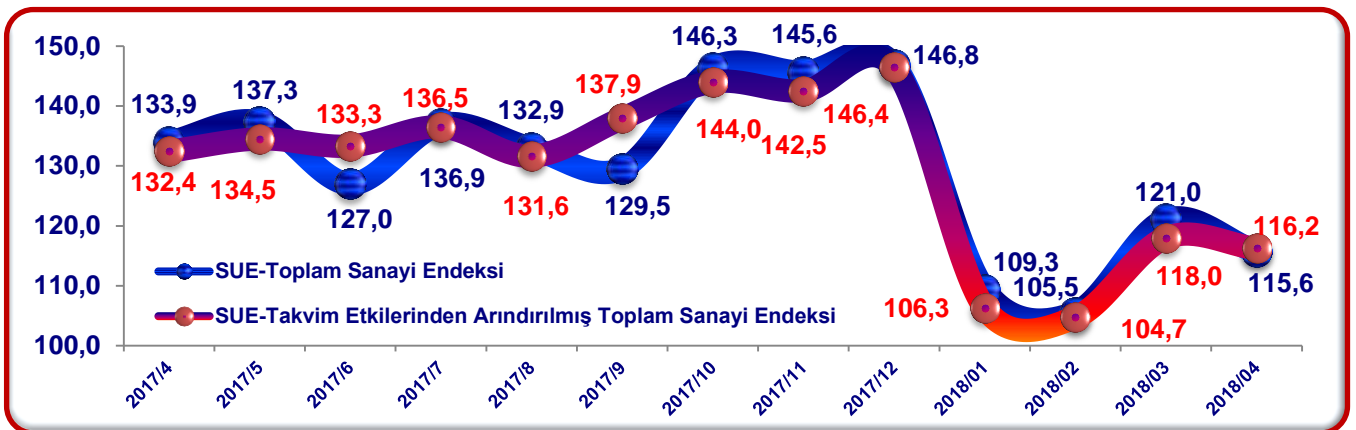
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim Ürt. ve Dağıtım

	Arındırılmamış		Takvim etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve takvim etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim Yıllık (%)	Endeks	Değişim Yıllık (%)	Endeks	Değişim Yıllık (%)
Toplam Sanayi	121,4	7,0	117,8	6,4	117,1	-1,6
Madencilik ve taşocakçılığı	124,4	14,1	120,1	12,0	121,5	-1,6
İmalat Sanayi	122,3	7,1	118,5	6,5	117,1	-1,7
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim Ürt. ve Dağıtım	110,0	1,9	109,1	1,9	114,9	-0,1

Kaynak: TÜİK

Takvim etkisinden arındırılmış verilerle sanayinin alt sektörlerine baktığımızda; 2018 yılı Mayıs ayında bir önceki yılın aynı ayına göre, madencilik ve taşocakçılığı sektörü %1,6 oranında, imalat sanayi sektörü %1,7 oranında ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü %0,1 oranında azaldı. Ana sanayi gruplarından 2018 yılı Mayıs ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi'nde, bir önceki aya göre en fazla azalış; %4,1 ile sermaye malında gerçekleşti.

İmalat sanayinin alt sektörlerine baktığımızda; aynı dönemde en fazla azalış ise, %23,1 ile diğer ulaşım araçlarının imalatında gerçekleşti. Bu azalış %7,2 ile kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması imalatı, %4,5 ile giyim eşyaları imalatı ve %4,1 ile ağaç, ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç) imalatı izledi. En fazla artış; %14,6 ile kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatında gerçekleşti. Ardından %7,3 ile bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı, %2,4 ile kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı ve %2,0 tütün ürünleri imalatı geldi.

HANE HALKI İŞGÜCÜ VERİLERİ NİSAN 2018

TOPLAM

2017

2018

İşsizlik oranı, 15 ve üstü yaş grubunda; 2018 yılı Nisan ayı işsizlik oranı geçen yılın aynı ayına göre 0,9 puan azalışla %9,6 oranında gerçekleşirken, istihdam edilen kişi sayısı 852 bin kişi arttı ve işsiz sayısı 201 bin kişi azaldı. İşsizlik oranı; erkeklerde %8,3 kadınlarda %12,3 oranında kaydedildi.

15 yaş ve daha yukarı yaştakiler

Nüfus (Bin kişi)	59.709	60.519
İşgücü (Bin kişi)	31.444	32.095
İstihdam (Bin kişi)	28.157	29.009
Tarım	5.320	5.305
Tarım dışı	22.836	23.704
İşsiz (Bin kişi)	3.287	3.086
İşgücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	28.265	28.424
İşgücüne katılma oranı (%)	52,7	53,0
İstihdam oranı (%)	47,2	47,9
İşsizlik oranı (%)	10,5	9,6
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12,4	11,4
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	57,8	58,3
İstihdam oranı (%)	51,6	52,6
İşsizlik oranı (%)	10,7	9,8
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12,4	11,4
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	19,8	16,9
Ne eğitimde ne istihdamda olanların oranı (%)*	22,1	21,3

Kaynak: TÜİK- Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

*Çalışmayan, eğitim (örgün ve yaygın) görmeyen gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranıdır.

Tarım dışı işsizlik oranı %11,4, işsiz sayısı 3 milyon 86 bin kişi oldu. Genç nüfusta işsizlik oranı %16,9 seviyesine geriledi.

2018 yılı Nisan ayında istihdam edilenlerin %18,3'ü tarım, %19,5'i sanayi, %7,4'ü inşaat ve %54,8'i hizmetler sektöründe gerçekleşti.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

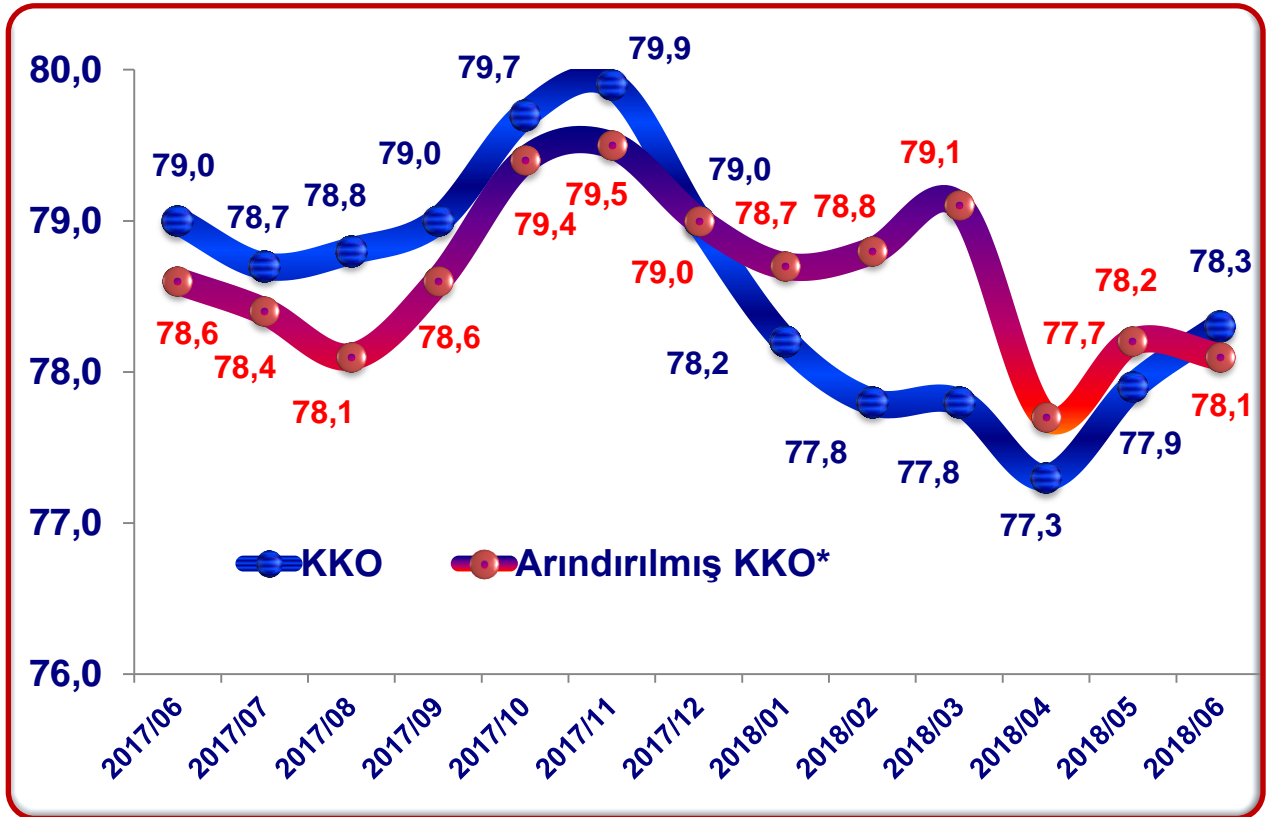
Nisan 2018	İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)				TOPLAM
	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	
Erkek	4.261	2.953	2.058	10.615	19.887
Kadın	1.389	2.352	97	5.284	9.122
Toplam	5.650	5.305	2.155	15.899	29.009

Kaynak: TÜİK

KAPASİTE KULLANIM ORANI HAZİRAN 2018

Kapasite kullanımı, 2018 yılı Haziran ayında Kapasite Kullanımı bir önceki aya göre 0,4 puan artarak %78,3 seviyesinde gerçekleşti.

Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) %88,5, motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı %84,9, kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı %84,5, kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı %84,4, ile 2018 yılı Haziran ayını en yüksek kapasite ile kapatan sektörler oldu.

Kaynak: TCMB

ÖDEMELER DENGESİ MAYIS 2018

	Mayıs		OCAK-MAYIS		Değişim Oranı (%)
	2017	2018	2017	2018	
CARİ İŞLEMLER HESABI	-5.369	-5.885	-17.476	-27.724	-57.637
SERMAYE HESABI	1	10	-1	35	52
FİNANS HESABI	-3.915	-2.492	-24.264	-20.579	-42.748
Doğrudan Yatırımlar (net)	-1.132	-429	-3.857	-2.181	-6.528
Portföy Yatırımlar (net)	-5.525	1.015	-13.209	-1.022	-12.266
Diğer Yatırımlar (net)	-295	-255	-1.830	-16.605	-20.344
Rezerv Varlıklar (net)	2.447	2.823	-5.368	-771	-3.610
Net Hata ve Noksan	1.453	3.383	-6.787	7.110	14.837

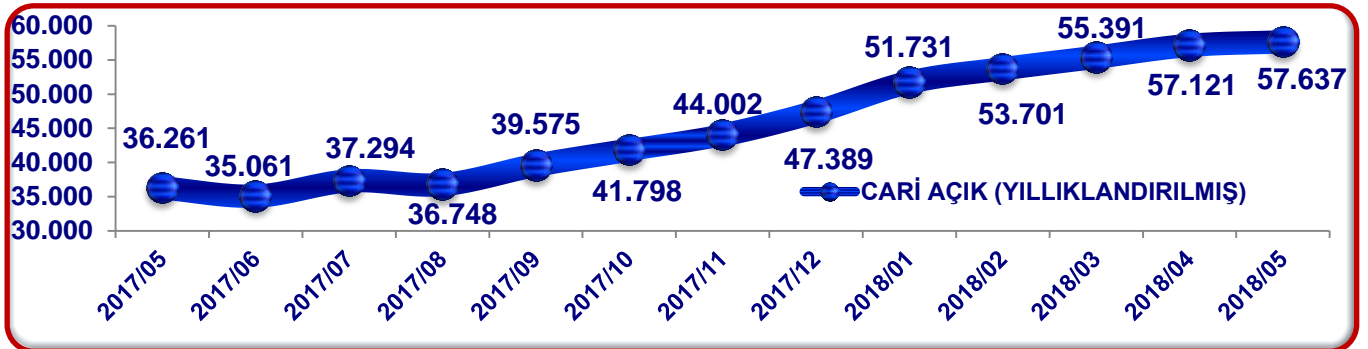
Cari işlemler açığı; 2018 yılı Mayıs ayında geçen yılın aynı ayına göre, %9,6 artarak 5,9 milyar Dolar ile piyasa beklentilerinin üzerinde gerçekleşti. 2018 yılı Ocak-Mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %59 artarak 27,7 milyar Dolar kaydedildi. 2018 yılı Mayıs ayında dış ticaret açığındaki yavaşlamanın etkisiyle cari açıktaki genişleme önceki aylara oranla az da olsa ivme kaybetti. Parasal olmayan altın kaleminin cari açık üzerinde olumsuz etkisi devam ederken, toparlanmanın sürdüğü net seyahat gelirlerindeki artış cari açığı sınırlandırdı.

Cari açık, 12 aylık kümülatifte ise, geçen yılın aynı ayına göre %59 oranında artışla 57,6 milyar Dolar ile yaklaşık son dört yılın en yüksek seviyesine ulaştı.

2018 yılı Mayıs ayında diğer yatırımlarda 255 milyon Dolar ile sınırlı ve doğrudan yatırımlarda 429 milyon Dolar ile zayıf sermaye girişleri yaşandı. 1 milyon Dolar olarak kaydedilen portföy yatırımları bu ayda sermaye çıkışını sürdürdü.

2018 yılı Mayıs ayında rezerv varlıklarda 2,8 milyar Dolar sermaye çıkışı yaşanırken; net hata ve noksan kaleminde 3,4 milyar Dolar sermaye girişi kaydedildi.

Petrol fiyatlarındaki oynaklık cari açık üzerinde risk oluşturmaya devam edecektir. Bunun yanı sıra, ivme kaybeden dış ticaret açığının ve mevsimsel olarak toparlanma eğilimindeki turizm gelirlerinin cari açıktaki genişlemeyi sınırlandıracağı beklenmektedir.

GÜVEN ENDEKSLERİ VE BÜTÇE

Reel Kesim Güven Endeksi; 2018 yılı Haziran ayında, 5,3 puan ile 2016 yılı Aralık ayından bu yana en sert azalışla 104,6 seviyesine geriledi.

Tüketici Güven Endeksi, , 2018 yılı Haziran ayında %0,6 oranında sınırlı bir artışla 70,3 ile seviyesinde gerçekleşti.

Ekonomi Güven Endeksi; tüketici güven endeksi ve mevsim etkilerinden arındırılmış reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörleri güven endekslerinin alt endekslerinin ağırlıklandırılarak birleştirilmesi ile oluşturulmakta olup, 2018 yılı Haziran ayında %3,3 oranında azalarak 90,4 ile 2017 yılı Ocak ayından beri en düşük seviyede kaydedildi.

	REEL KESİM	TÜKETİCİ	EKONOMİ
	GÜVEN ENDEKSİ	GÜVEN ENDEKSİ	GÜVEN ENDEKSİ
2017			
Haziran	112,4	70,0	98,9
Temmuz	109,5	71,3	103,4
Ağustos	110,7	71,1	106,0
Eylül	111,6	68,7	102,8
Ekim	109,5	67,3	101,4
Kasım	106,3	65,2	97,9
Aralık	103,3	65,1	95,0
2017 Yıllık	108,0	68,6	98,2
2018			
Ocak	108,3	72,3	104,9
Şubat	110,8	72,3	103,0
Mart	111,9	71,3	100,2
Nisan	111,2	71,9	98,3
Mayıs	109,9	69,9	93,5
Haziran	104,6	70,3	90,4

BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

Bütçe; 2017 yılı Ocak-Haziran döneminde 25,2 milyar TL, 2018 yılı Ocak-Haziran döneminde 46,1 milyar TL açık verdi. Aynı dönemde bütçe gelirleri %18,2 oranında artarak 353,6 milyar TL, bütçe giderleri ise %23,2 oranında artarak 399,7 milyar TL olarak kaydedildi.

2018 yılı Ocak-Haziran döneminde vergi gelirleri; bir önceki yılın aynı ayına göre %19,8 oranında artarak 294,8 milyar TL seviyesine ulaştı. Faiz hariç giderler %23 oranında artarak 365,9 milyar TL olarak gerçekleşti. 2017 yılı Ocak-Haziran döneminde 1,8 milyar TL faiz dışı fazla verilmişken, bu yılın aynı döneminde 12,3 milyar TL faiz dışı fazla verildi.

	Ocak-Haziran (Milyon TL)		Değişim Oranı (%)
	2017	2018	
Bütçe Giderleri	324.435	399.691	23,2
Faiz Hariç Giderler	297.445	365.884	23,0
Faiz Giderleri	26.990	33.807	25,3
Bütçe Gelirleri	299.200	353.601	18,2
Vergi Gelirleri	246.071	294.820	19,8
Bütçe Dengesi	-25.235	-46.091	-82,6
Faiz Dışı Denge	1.755	-12.283	-799,9

Kaynak: TCMB

DIŞ TİCARET VERİLERİ

MAYIS 2018

2018 yılı Mayıs ayında ihracat, 2017 yılı aynı dönemine göre, %5,3 oranında artarak 14,3 milyar Dolar, ithalat da %5,5 oranında artarak 22,1 milyar Dolar seviyesine ulaştı.

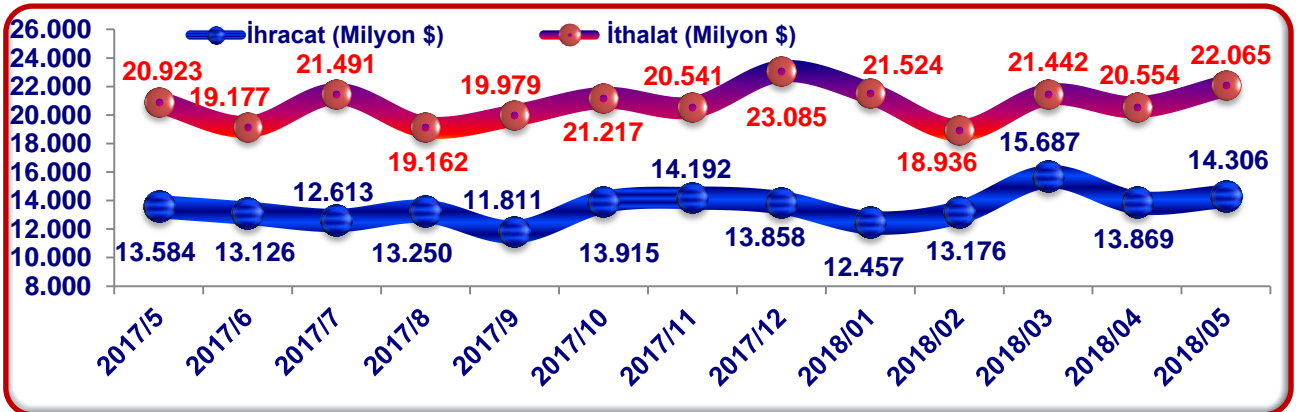
Dış ticaret açığı 2018 yılı Mayıs ayında, geçen yılın aynı dönemine göre %5,7 oranında artarak 7,8 milyar Dolara yükseldi. 2017 yılı Mayıs ayında %45 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki payı, 2018 yılı Mayıs ayında %50,9, AB'ye yapılan ihracat 7,3 milyar Dolar kaydedildi.

	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Ara Malları İthalatı		Dış Ticaret Dengesi		İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)
	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	
Ocak-Mayıs 2017	64.251	9,4	89.147	11,2	66.262	22,4	-24.896	16,0	72,1
Ocak-Mayıs 2018	69.309	7,9	104.511	17,2	79.523	20,0	-35.202	41,4	66,3
Mayıs 2017	13.582	12,3	20.923	21,7	15.674	35,8	-7.341	44,0	64,9
Mayıs 2018	14.306	5,3	22.065	5,5	16.923	8,0	-7.759	5,7	64,8

Kaynak: TUIK

2018 yılı Mayıs ayında fasıllar düzeyinde en büyük ihracat kalemi, "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" (2.288 milyon \$) olurken; bu fasılı "kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (1.398 milyon \$); "demir ve çelik" (899 milyon \$); "elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" (774 milyon \$) ve "örme giyim eşyası ve aksesuarı" (733 milyon \$) izledi. "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar" (3.689 milyon \$); "kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (2.513 milyon \$); "demir ve çelik" (1.955 milyon \$); "kıymetli ve yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar" (1.745 milyon \$) "elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" (1.658 milyon \$) ile en yüksek ithalat yapılan fasıllar oldu.

2018 yılı Mayıs ayında İzmir'in ihracatı 2017 yılı Mayıs ayına göre, %19,8 oranında artarak 870 milyon Dolar, ithalatı da %7 oranında azalarak 853 milyon Dolar olarak gerçekleşti. 2018 yılı Mayıs ayında Ege Bölgesi'nin ihracatı 2017 yılı Mayıs ayına göre, %19 oranında artarak 1,51 milyar Dolar, ithalatı da %3 oranında azalarak 1,40 milyar Dolar olarak kaydedildi.

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU: TÜRKİYE

BÜYÜME	2013	2014	2015	2016	2017	2018/
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	1.809.713	2.044.466	2.338.647	2.608.526	3.104.907	792.691
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	8,5	5,2	6,1	3,2	7,4	7,4
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	9,3	6,1	5,9	3,8	8,8	9,3
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2013	2014	2015	2016	2017	Nis.18
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	25.524	25.933	26.621	27.205	28.189	29.009
İstihdam Oranı (%)	45,9	45,5	46,0	46,3	47,1	47,9
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.747	2.853	3.057	3.330	3.454	3.086
İşsizlik Oranı (%)	9,7	9,9	10,3	10,9	10,9	9,6
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12	12	12,4	13	13,1	11,4
ENFLASYON (%)	2012	2013	2014	2015	2016	Haz.18
Yİ-ÜFE (yıllık)	2,45	6,97	6,36	5,71	9,94	23,71
YD-ÜFE (yıllık)	-1,13	16,15	2,63	10,9	17,73	35,33
TÜFE (yıllık)	6,16	7,4	8,17	8,81	8,53	15,39
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-May. 18
İhracat	151.803	157.610	143.889	142.544	157.020	69.309
İthalat	251.661	242.177	207.234	198.617	233.800	104.511
Dış Ticaret Dengesi	-99.859	-84.567	-63.395	-56.073	-76.780	-35.202
Cari İşlemler Dengesi	-63.621	-43.597	-32.118	-32.615	-47.100	-27.724
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-May. 18
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	94.438	64.468	98.935	98.312	179.316	65.877
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	4.589	3.884	4.508	5.109	7.442	2.921
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Haz. 18
Kurulan Şirket Sayıları	108.930	126.635	114.691	106.447	118.021	67.772
Kapanan Şirket Sayıları	37.273	39.051	32.762	31.928	32.706	15.263
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YABANCI SERMAYELİ YATIRIMLAR	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Nis. 18
Şirket Sayısı (Adet)	3.762	4.678	5.570	5.575	6.137	2.378
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	10.523	8.632	12.077	7.534	7.450	1.689
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2014	2015	2016	2017	2018/	Nis.18
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-179,0	-180,3	-205,5	-207,7	-222,4	-220,9
BORÇLANMA (Milyar \$)	2013	2014	2015	2016	2017	2018/
Dış Borç Stoku	392,3	405,3	399,7	408,7	454,3	466,7
Kamu	118,9	121,3	116,6	123,3	136,4	140,9
Özel	268,1	281,6	281,7	284,6	317,2	325,1
KREDİLER (Milyar \$)	2014	2015	2016	2017	2018/	May.18
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	212,1	214,7	216,7	239,1	245,4	242,5
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış	2013	2014	2015	2016	2017	May.18
Toplam Sanayi	3,5	3,5	2,9	1,8	6,3	6,4
İmalat Sanayi	4,4	3,1	3,3	1,4	6,4	6,5
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2013	2014	2015	2016	2017	Haz.18
Kapasite Kullanım Oranı	76,7	75,0	76,8	77,4	78,5	78,3
GÜVEN ENDEKSLERİ	2013	2014	2015	2016	2017	Haz.18
Reel Kesim Güven Endeksi	106,6	104,6	103,5	105,2	104,9	104,6
Tüketici Güven Endeksi	76	72,5	66,3	69,5	68,6	70,3
Ekonomi Güven Endeksi	103,9	99,0	96,6	93,9	98,6	90,4
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2013	2014	2015	2016	2017	May.18
Sanayi Ciro Endeksi (Arındırılmamış)	77,7	89,8	100,0	109,1	141,4	186,4
Elektrik Enerjisi Üretimi (Gwh)	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Nis. 18
Elektrik Enerjisi Üretimi (Gwh)	240.154	251.963	261.783	274.408	292.574	96.800
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Haz. 18
Bütçe Dengesi	-18.543	-23.370	-23.525	-29.258	-47.373	-46.091
PROTESTOLU SENET	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-May. 18
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.092	1.004	1.000	1.017	940	358
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	7.494	8.221	10.081	12.288	12.686	5.728
KARŞILIKSIZ ÇEK (Bin Adet)	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-May. 18
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi	748	674	776	778	435	174
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi	301	239	229	232	121	31
BORSA VE DÖVİZ	2013	2014	2015	2016	2017	Haz.18
BIST 100 Endeksi	77.315	76.306	79.901	77.587	100.439	96.520
Euro/\$	1,33	1,33	1,11	1,11	1,13	1,17

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TEİAŞ-EPDK

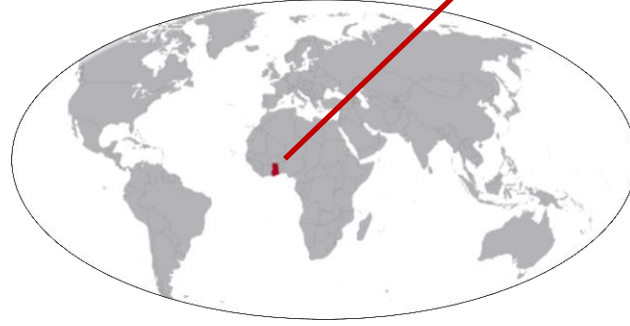
TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU: İZMİR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
NÜFUS-GÖÇ									
Nüfus (Bin)	3.606	3.624	3.662	4.061	4.113	4.168	4.223	4.279	-
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	4,9	4,8	4,8	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	-
Nüfus Artış Hızı (%)	20,6	4,1	10,1	13,8	12,7	13,4	13,1	13,2	-
TR Nüfus Artış Hızı (%)	15,9	13,5	12,0	13,7	13,3	13,4	13,5	12,4	-
Net Göç Hızı (%)	2,91	2,26	2,46	3,45	5,6	5,0	5,6	5,8	-
ISO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	56	55	58	59	59	61	59	62	-
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.303	1.410	1.424	1.514	1.504	1.483	1.566	1.611	-
Sanayi İstihdamının Payı (%)	30,4	30,7	31,6	31,8	31,7	32,0	33,0	31,1	-
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	397	422	432	490	466	470	513	524	-
Kadın İstihdamının Oranı (%)	30,5	29,9	30,3	32,4	31,0	28,3	30,7	32,5	-
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	231	243	247	276	243	262	254	263	-
İşsizlik Oranı (%)	15,1	14,7	14,8	15,4	13,9	15,0	14,0	14,0	-
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16,4	16,2	15,9	17,0	15,0	16,1	15,2	15,1	-
ENFLASYON (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/6
TÜFE (yıllık)	7,25	10,15	6,03	7,94	8,54	9,83	8,93	13,1	15,9
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/5
İhracat	6.682	8.072	8.659	9.484	9.624	8.308	8.370	9.256	4.300
İthalat	8.419	10.621	10.577	10.367	9.950	8.846	8.809	9.849	4.290
Dış Ticaret Dengesi	-1.737	-2.550	-1.918	-883	-326	-538	-439	-593	10
İhracatçı Firma Sayısı (Adet)	3.920	4.107	4.269	4.438	4.226	4.529	4.600	4.875	3.829
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	5,9	6,0	5,7	6,1	6,1	5,8	5,9	5,9	6,2
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/1
Kapasite Kullanım Oranı	62	70	63	60	55	64	63	67	64
PROTESTOLU SENETLER	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/5
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	55.098	31.131	38.952	43.347	43.406	44.232	47.497	45.646	17.165
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	4,5	3,4	3,6	4,0	4,3	4,4	4,7	4,9	4,8
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	319	245	367	463	510	571	775	740	318
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/5
Belge Adedi	167	188	209	215	186	208	230	431	166
Yatırım (Milyon TL)	1.890	2.443	9.042	1.655	4.016	3.145	1.810	7.569	2.387
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	3,01	4,55	15,66	1,76	6,5	3,1	1,9	4,3	3,6
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	1,9	3,2	2,8	2,2	5,2	4,9	1,9	10,0	3,2
ENERJİ TÜKETİMİ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/5
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm ³)	2.342	2.736	2.704	2.739	2.327	3.214	4.299	4.508	1.628
MALİ / FİNANS	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/5
Bütçe Gelir/Gider	3,99	4,05	4,34	4,36	4,20	4,28	4,2	4,5	4,1
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	10,77	10,86	11,77	11,14	10,54	11,1	11,4	11,8	10,8
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	87,9	102,5	110,2	123,9	122,2	120,6	111,5	121,4	120,3
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	5,9	5,8	5,7	5,5	5,2	5,6	5,7	5,7	5,8
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	5,9	6,1	5,9	6,0	5,2	5,2	4,9	5,2	5,1
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	1,35	1,67	1,59	2,29	2,62	2,63	2,30	2,9	-
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/5
Kurulan Şirket Sayısı	3.253	3.277	2.112	2.928	3.414	4.027	3.962	4.627	2.400
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,5	6,1	5,7	6,0	5,9	6,0	6,2	6,3	5,9
Kapanan Şirket Sayısı	860	943	1.094	1.095	991	740	644	832	301
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	7,5	7,2	7,7	7,0	7,1	6,1	5,8	6,2	6,4
YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/4
Yabancı Sermayeli Firma Sayısı	1.540	1.682	1.800	1.944	2.100	2.239	2.422	2.568	2.633
Yabancı Serm. Firmaların TR İçindeki Payı (%)	6,0	5,7	5,5	5,3	5,1	4,8	4,6	4,4	4,3
MARKA-PATENT SAYISI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/5
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	1.931	2.146	3.234	4.096	4.366	4.323	5.928	5.398	2.992
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6,0	6,0	6,2	6,0	6,0	6,2	7,1	6,9	6,4
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	34	31	42	59	55	86	96	77	116
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	5,3	3,7	4,1	4,7	4,2	5,0	5,4	3,9	5,0
TURİZM	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/5
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.156	1.370	1.368	1.407	1.294	1.201	672	762	206
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	4,1	4,4	4,4	4,2	3,6	3,3	2,5	2,4	1,8
TARIMSAL ÜRETİM	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	3.375	3.648	4.100	3.652	5.024	5.940	7.508	7.598	-
Bitkisel Üretim TR İçindeki Payı (%)	4,2	4,1	4,7	3,9	5,1	5,0	6,4	5,7	-
İŞ KAZALARI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/4
İş Kazasında Olanların TR İçindeki Payı (%)	5,4	7,5	5,6	6,0	2,6	5,1	3,7	4,7	3,4
MOTORLU KARA TAŞITLARI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/5
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6,4	6,3	6,2	6,1	6,1	6,0	6,0	6,0	6,1

* I. çeyrek verileridir. ** Başyuru verileridir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, TOBB, TPMK, T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, ISO

ÜLKE İNCELEMELERİ XXXI: GANA CUMHURİYETİ

Ekonomik Yapı

Son yıllarda yakaladığı yüksek büyüme hızıyla ve küresel dünya ile hızlı bir bütünleşme sağlamasıyla Gana kısa sürede Afrika'nın ön plana çıkan ülkeleri arasına girmiştir. Yakalanan bu başarı, ağırlıklı olarak ekonomik, sosyal ve politik reform hareketlerine dayanmaktadır. Söz konusu reformlar bağlamında; yoksulluğun azaltılması, altyapı imkanlarının geliştirilmesi, kamu gelirlerinin artırılması, özelleştirmenin yaygınlaştırılması, yatırımlara öncelik verilmesi vb. gibi politikalar uygulanmıştır.

Ülkenin yeraltı ve üstü zenginlikleriyle birlikte, yönetsel açıdan barışçıl ve demokratik bir siyaset izlenmesi, küresel açıdan güven kazanmasını sağlamıştır. Tarımın ağırlıklı yapıda olmaya devam ettiği ve GSYİH'nın önemli bir payını karşıladığı Gana'da; kakao, çeşitli sebze, deniz ürünleri ve ormancılık ürünleri başat rol oynamaktadır. Gana'nın dünya kakao üretiminde ikinci sırada yer alması, kakaonun önemli bir ihracat ürünü olmasını da sağlamıştır.

Reform sürecinde, gıda fiyat kontrollerinin kaldırması, üreticilerin teşviklerle desteklenmesi ve ekilen alan arzilerinin geliştirilmesi gibi uygulamalara yer verilmiştir. Ancak, özellikle yatırım azlığı sebebiyle tarımsal ürün çeşitliliğinin kısıtlı kalması, sektörün uluslararası piyasalardaki fiyat dalgalanmalarından yoğun biçimde etkilenmesine sebep olmuştur. Hizmetler sektöründe ise bankacılık, turizm ve perakende alt sektörleri dikkat çekmektedir.

Tarımın ağırlıklı yapısı, sanayi sektöründe de gıda ve içecek üretiminin ilk sıralarda yer almasını sağlamıştır. Sanayiye besleyen bir diğer alt kalem ise inşaat sektörüdür. Özellikle, yabancı şirketlerin projelendirdiği altyapı ve yol çalışmaları, inşaat faaliyetlerinin temelini oluşturmaktadır.

Bununla birlikte; tekstil ve hazır giyim, deri, ayakkabı, petrokimya ve demir-çelik sanayi sektörde önemli bir yere sahiptir. Geçmişte, tamamı kamu sektörüne ait olan sanayi işletmeleri reform sürecindeki özelleştirmelerle birlikte çoğunlukla özel sektöre geçmiştir.

Petrol ve altın madenleri, Gana'nın GSYİH'na katkı sağlayan önemli yer altı zenginlikleridir. 90'lı yıllarda keşfedilmeye başlayan petrol yatakları araştırmaları sonucu yaklaşık 2 milyar varillik petrol rezervi tespit edilmiştir. Altın madenciliği ise ekonomiye yüzde 5 civarında katkı sağlamaktadır ve ülkenin en önemli ihracat gelir kaynaklarından biridir. Elmas, mangan ve boksit gibi diğer çeşitli yeraltı kaynaklarının da yer aldığı ülkede, maden ürünleri ihracatı toplam ihracatın yüzde 50'sini karşılamaktadır.

Ülkenin artan enerji ihtiyacını karşılamaya yönelik hidroelektrik santrallerin (HES) kurulması önemli bir politika olarak benimsenmiş ve günümüzde HES'ler enerji ihtiyacının yüzde 70'ini karşılar düzeye gelmiştir.

İş yapma kolaylığı endeksinde, 120/190. sırada yer alan Gana'da uyruğuna bakılmaksızın her girişimci ülkede şirket kurabilmekte ve aynı mevzuata tabi olmaktadır. Ekonomiye olduğu kadar demokrasiye de önem verilmesi, Gana'nın Afrika'da yatırımlar açısından tercih edilir bir ülke olmasını sağlamıştır. Reformlar açısından, yabancı yatırımların geliştirilmesinin de önemli bir politika olarak ele alınması, Gana'nın Dünya Bankası tarafından "Batı Afrika Ekonomik Topluluğu Bölgesinde İş Yapılan En İyi Yer" seçilmesini sağlamıştır.

ÜLKE İNCELEMELERİ XXXI: GANA CUMHURİYETİ

Türkiye- Gana İlişkileri

Türkiye, 1957 yılında bağımsızlığını kazanması ile birlikte Gana ile diplomatik ilişkilerin geliştirilmesine önem vermiştir. **2010 yılından sonra karşılıklı olarak hizmete giren Büyükelçilikler ve üst düzey ziyaretler** ilişkilerin güncel olarak dinamiklik kazanmasını sağlamıştır. **2016'da** Türkiye tarafından Gana'da gerçekleştirilen ziyaret ve ziyaret kapsamında **çeşitli alanlarda imzalanan anlaşmalar, ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi açısından da bir dönüm noktası** olarak kabul edilmiştir.

İlişkilerin geliştirilmesine verilen önem sonucunda, 2010'dan sonra **sadece 2 yıl içinde ticaret hacmi 10 kattan fazla artmıştır. Türkiye'den Gana'ya gerçekleştirilen ihracat 400'den fazla ürünle çeşitlilik göstermekte olup, temel ihracat ürünleri; çimento, gıda ürünleri, demir çelik ürünleri ve kimyasal gübre** şeklindedir. İthalattaki ürün çeşitliliği ise çok daha az olup, ağırlıklı olarak **kakao ürünleri ile altından** oluşmaktadır.

Yabancı yatırımların geliştirilmesi konusunda çaba içerisinde olan Gana özellikle **Türkiye'den gelecek potansiyel yatırımlar konusunda oldukça istekli bir tutum içerisinde**. Bu kapsamda farklı tarihlerde düzenlenen iş forumlarında tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilmiş ve firmaların karşılıklı olarak görüşmeleri sağlanmıştır. Ticari ilişkilerin daha çok geliştirilmesine yönelik Gana, **T.C. Ekonomi Bakanlığı ve Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından 2018-19 döneminde öncelikli ülkelerden biri olarak belirlenmiştir.**

Gana Hükümeti'nin doğrudan yabancı yatırımlar açısından **belirlediği ilk 11 sektör; "Bilgi ve iletişim teknolojileri, tekstil, zirai gıda işleme, deniz ürünleri işleme, mücevher üretimi, el işleri üretimi, metal el aletleri üretimi, çiçekçilik, seramik fayans üretimi, aydınlatma sanayi ve ilaç sanayi"** şeklindedir. Gana Yatırım Teşvik Merkezi Yasası, yatırım teşvikleri açısından temel belirleyici mevzuattır ve **teşvikler açısından vergi muafiyetleri ile indirimleri** ön plana çıkmaktadır. Yatırımlar ve teşvikler konusunda detaylı bilgilere, Gana Yatırım Destekleme Merkezi (<http://www.gipcghana.com/>) ve Gana Türkiye Büyükelçiliği'nden (<http://www.ghanaembassy.com.tr>) erişilebilmektedir.

GANA ÜLKE PROFİLİ

(2017)

Nüfus (Milyon Kişi)	28,8
Nüfus Artış Hızı (%)	2,2
GSYİH (Milyar Dolar)	47,3
GSYİH (%)	8,5
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	1.642
Enflasyon Oranı (%)	11,8
İşsizlik Oranı (%)	2,4
İhracat (Milyar Dolar)	10,3
İhracatta ilk 5 Ülke	İsviçre, Hindistan, BAE, Çin, Vietnam
Temel İhracat Ürünleri	Kakao ürünleri, Altın, Petrol ürünleri, Kıymetli maden ve metaller
İthalat (Milyar Dolar)	13,1
İthalatta ilk 5 Ülke	Çin, İngiltere, ABD, Belçika, Hindistan
Temel İthalat Ürünleri	Motorlu araçlar, Rafine petrol, Elektrikli makineler, Plastik ve mamülleri
Cari Denge (%; GSYİH)	-4,6
İmalat Sanayi (%; GSYİH)	4,0
Tarım (%; GSYİH)	17,0
Sanayi (%; GSYİH)	23,7
Hizmetler (%; GSYİH)	59,3

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

GANA KÜRESEL DIŞ TİCARET PROFİLİ (2017)

IHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyon \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyon \$)
Kıymetli, yarı kıymetli taşlar ve kıymetli metaller	3.525	Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	1.492
Mineral yakıtlar ve yağlar	2.603	Elektrikli makina ve cihazlar	1.180
Kakao ve kakao müstahzarları	2.500	Mineral yakıtlar ve yağlar	1.077
Metal cevherleri, cüruf ve kül	387	Motorlu kara taşıtları	979
Yenilen meyvalar ile yenilen sert kabuklu meyvalar	283	Plastikler ve mamulleri	621
Ağaç ve ahşap eşya; odun kömürü	204	Demir veya çelikten eşya	503
Et, balık, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar	146	Demir veya çelik	376
Hayvansal ve bitkisel katı, sıvı yağlar	89	Dokumaya elverişli maddelerden diğer hazır eşya	286
Aluminyum ve alüminyumdan eşya	83	Hayvansal ve bitkisel katı, sıvı yağlar	284
Kauçuk ve kauçuktan eşya	65	Adi metallere çeşitli eşya	275

Kaynak: Trademap (İlk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

TÜRKİYE - GANA TİCARET PROFİLİ (2017)

Fasıl Adı	Türkiye'nin Gana'ya İhracatı (Milyon \$)	Fasıl Adı	Türkiye'nin Gana'dan İthalatı (Milyon \$)
Başka yerde sınıflandırılmamış metalik olmayan mineraller	36	Bitkisel ürünler; bostan, meyve ve sebze	53
Diğer gıda maddeleri	27	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	36
Demir-çelik ana sanayi	22	Diğer gıda maddeleri	35
Öğütülmüş tahıl ürünleri, nişasta, nişastalı ürünler ve hazır hayvan yemleri	19	Et, balık, sebze, meyve, katı ve sıvı yağlar	3
İzole edilmiş tel ve kablolar	17	Atık ve hurdalar	2
GENEL TOPLAM	225	GENEL TOPLAM	128

Kaynak: TÜİK